

تحلیل تماتیک عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش ایران

مسعود محمدی عسکرآبادی^۱، حسین عیدی*^۲، همایون عباسی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۲/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۴/۰۳

چکیده

هدف: هدف از این پژوهش تحلیل تماتیک عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش ایران بود. **روش‌شناسی:** روش تحقیق کیفی تحلیل تماتیک بود. جامعه آماری پژوهش حاضر صاحب نظران (اساتید، کارشناسان و خبرگان اقتصاد و مدیریت ورزشی) در زمینه اقتصاد ورزش می‌باشند. نمونه‌گیری به روش هدفمند بود. ابزار تحقیق مصاحبه بود. که از ۱۴ نفر به عمل آمد. روایی ابزار پژوهش (مصاحبه)، توسط مصاحبه‌شوندگان و سپس اساتید متخصص، مورد بررسی قرار گرفت و تأیید گردید و برای سنجش پایایی از روش توافق درون موضوعی استفاده شد که مطابق این روش مقدار پایایی برابر با ۰/۸۳ بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل تماتیک استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های حاصل از مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته عوامل مختلفی بر توسعه اقتصاد ورزش تاثیر گذار هستند این عوامل در قالب ۶ مقوله اصلی دسته بندی شدند. مقوله‌ها شامل: توسعه ورزش، عوامل تجاری اقتصادی، فعالیت‌های تجاری، الزامات حقوقی- حمایتی، الزامات مدیریتی و میزبانی رویدادهای بین‌المللی می‌شوند. که این ۶ مورد خود شامل ۱۳ مفهوم و ۴۵ عامل یا کد باز هستند. **نتیجه‌گیری:** بر اساس یافته‌های این پژوهش نتیجه می‌گیریم برای توسعه اقتصاد ورزش ایران باید بر مقوله‌های استخراجی از این پژوهش متمرکز شد که در این صورت می‌توانیم اقتصادی پویا در زمینه ورزش داشته باشیم.

واژه‌های کلیدی: توسعه اقتصاد، توسعه ورزش، فرهنگ ورزش.

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران ۲. استادیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه رازی،

کرمانشاه، ایران ۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: eydihosseini@gmail.com

مقدمه

در عصر حاضر، ورزش به عنوان یک بخش اقتصادی چه از بعد عملی و چه تماشایی، در تولید و مصرف کالاها و خدمات ورزشی و توسعه اقتصادی جوامع مختلف نقش اساسی دارد (Brown & Nagel, 2002). در عین حال، با پیشرفت جوامع و ماشینی شدن زندگی در سال های اخیر، ورزش به عنوان فعالیتی پویا، نقش و جایگاه بارزی در زندگی مردم داشته و به یک پدیده اجتماعی تبدیل شده است و با تولید میلیاردها دلار از طریق بلیط فروشی، حمایت مالی و حق پخش تلویزیونی، به یک پدیده اقتصادی مهم در جهان تبدیل گشته است (Javid, Assadi, Goodarzi, & Mohamadi Torkamani, 2013). در سال های اخیر، ورزش در بسیاری از کشورها علاوه بر اینکه امری فردی و موثر در سلامت جسم و روح تلقی می شود، در امور اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و مخصوصا اقتصادی جایگاه کلیدی یافته است (Khodadad Kashi & Karimnia, 2016). گرایش روبه رشد مردم به ورزش و نیاز به مصرف کالاها و خدمات ورزشی باعث شده است تا صنعت ورزش روند درآمدزایی در خور ملاحظه ای را تجربه کند و سهم بسزایی در اقتصاد کشورها داشته باشد (Ramezani, 2008). ورزش از تولید ناخالص داخلی^۱ کشورها سهم دارد و از این جهت به عنوان یک ابزار اقتصادی مورد توجه دولت ها قرار می گیرد (خورشیدی و شهبازی، ۱۳۸۹). لذا یکی از بخش هایی که می تواند به اقتصاد کشور کمک کند، ورزش است. بعضی از جنبه های ورزش

مانند هزینه های زیربنایی و زیرساختی در کشوری مانند ایران نیاز به دخالت و حمایت دولت دارد تا به بازدهی مناسب برسد. سرمایه گذاری در زمینه ورزش دارای اهداف و زمینه های اجتماعی اقتصادی وسیعی است (Khazaei, 2017). مفهوم اقتصاد ورزش از دو بعد می تواند مورد مطالعه باشد که این دو نگاه عبارتند از مطالعه از زاویه ورزش به مفاهیم و دستاوردهای اقتصادی و دوم مطالعه و بررسی از نظر مبانی و مفاهیم اقتصادی و متغیرهای موثر اقتصادی بر کارکرد ورزش (Yousefi, Hassani, & Del-Anghizan, 2008). در همین راستا به دلیل جهانی شدن توسعه اقتصادی ورزش و عمومیت داشتن ورزش در ایران، ملاحظه می گردد که موضوعات اقتصادی و درآمد زایی ورزش بحث داغ بسیاری از روزنامه ها، رادیو و تلویزیون و نیز محافل علمی شده است. در این میان موضوع حایز اهمیت این که به دلیل نو بودن صنعت ورزش در کشور، مقوله توسعه اقتصادی صنعت ورزش به شدت نیازمند انجام پژوهش هایی است که می توان پیشنهاداتی را به سیاستگذاران دولتی و غیر دولتی ارائه نمود تا آن ها بتوانند با تصمیم گیری های پژوهش محور گام های اساسی را در جهت توسعه اقتصادی صنعت ورزش کشور بردارند. از سوی دیگر توسعه اقتصادی صنعت ورزش کشور می تواند در اقتصاد کل کشور سهم داشته باشد (Mohammadi, 2018). به طور کلی نقش اقتصادی ورزش را می توان در دو دسته تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم اقتصادی تقسیم نمود. اثراتی چون تولید کالاها و خدمات ورزشی، صادرات و واردات، هزینه های خانوار، ایجاد اماکن و تسهیلات، تبلیغات، مشارکت در

1. Gross Domestic Production

جلالی (۱۳۹۶)، در پژوهش خود با عنوان تبیین شاخص‌های اقتصاد مقاومتی در ورزش و تأثیر آن بر توسعه اقتصاد ورزشی به این نتیجه رسید که شاخص اقتصاد مقاومتی در ورزش اثر گذار است (Jalali, 2017). شاخص اقتصاد با دیپلماسی فعال دارای بیشترین میانگین و اقتصاد با کاهش وابستگی به نفت دارای کمترین میانگین بود. افشاری (۱۳۹۴)، در مطالعه‌ای تحت عنوان تحلیل علی اثرگذاری مدیریت فرانگرا، اقتصاد مقاومتی و توسعه ورزش در توسعه اقتصادی صنعت ورزش ایران به این نتیجه رسید که لزوم شفاف سازی اقتصاد و سالم سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی در ورزش می‌تواند در گسترش و توسعه اقتصادی صنعت ورزش موفق بود (Afshari, 2015). رستم زاده و همکاران (۱۳۹۳)، مطالعه‌ای تحت عنوان اثر سرمایه گذاری دولت در بخش ورزش بر رشد اقتصادی در ایران نشان دادند که سرمایه‌گذاری دولت در ورزش اثر معنی‌داری بر رشد اقتصادی ندارد (Rostamzadeh, Sadeghi, Assari, & Yavari, 2014). وو (۲۰۱۲)، در پژوهشی با عنوان عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش چین و اقدامات متقابل بیان کرد با رشد صنعت ورزش، رشد اقتصادی ناشی از آن، سهم بیشتری در تولید ناخالص ملی را دارا می‌باشد. غلامزاده فسندوز (۲۰۱۶)، در تحقیقی با عنوان ورزش به عنوان یک صنعت در فنلاند، به این نتیجه رسید که ورزش یکی از صنایع متنوع در دنیای تجارت است و به لحاظ اقتصادی، یکی از عوامل مهم برای احیای اقتصاد ملی در بسیاری از کشورها است (Wu, 2012).

بورس، پوشش رسانه‌ای، اشتغال، جذب گردشگر و حامیان مالی در زمره اثرات مستقیم اقتصادی ورزش قرار می‌گیرند. اثرات اقتصادی غیرمستقیم ورزش نیز در زمینه‌هایی چون ارتقاء سطح سلامت جامعه، کاهش هزینه‌های درمان و به تبع آن توسعه برنامه‌های ملی سلامت، کاهش بزهکاری‌ها، کاهش غیبت کارکنان و افزایش عملکرد و بهره‌وری آن‌ها و در نتیجه رشد و توسعه اقتصاد می‌باشد (Sanderson, Harris, Russel, & Chase, 2000). علاوه بر موارد فوق نباید از نقش اقتصاد و درجه توسعه یافتگی کشورها در موفقیت ورزشی غافل شد. اگرچه نمی‌توان برای شرایط اقتصادی نیز نقش قاطع و غیر قابل انکاری را متصور بود اما با پیگیری نتیجه رویدادهای ورزشی بین‌المللی در طی دهه‌های اخیر متوجه می‌شویم بی تردید کشورهایی در صدر مسابقات المپیک قرار می‌گیرند که از درجه توسعه یافتگی بسیار بالا برخوردار هستند و درآمد سرانه این کشورها در زمره بالاترین ارقام است (Khodadad Kashi & Karimnia, 2016). در عصر حاضر دیگر نمی‌توان از اهمیت اقتصادی اثرات مستقیم و غیرمستقیم ورزش و تفریحات سالم در جوامع چشم‌پوشی کرد (Malek-Akhlagh et al., 2013). بنابراین، بررسی اثرات مستقیم و غیرمستقیم سرمایه‌گذاری در ورزش و تأثیر آن بر رشد و توسعه اقتصادی، مسأله‌ای مهم برای اقتصاد کشورها می‌باشد کانادا، انگلیس و آمریکا از جمله کشورهایی هستند که پژوهش‌های گسترده‌ای را در این زمینه انجام داده‌اند (Haan, Koning, & Witteloostuijn, 2000).

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش از روش تحقیق کیفی (تحلیل تماتیک^۱) برای گردآوری داده‌ها استفاده شد. جامعه آماری پژوهش حاضر صاحب نظران (اساتید، کارشناسان و خبرگان اقتصاد و مدیریت ورزشی) در زمینه اقتصاد ورزش می‌باشند. به دلیل محدودیت حاصل از جامعه، حجم نمونه با حجم جامعه برابر خواهد بود. برخی دانشمندان ۱۰ تا ۱۵ نفر را، در صورتی که زمینه علمی و تجربی آن‌ها متجانس باشد، برای تشکیل گروه خبرگان کافی می‌دانند (رامیرز و برننان^۲، ۲۰۰۶). در این پژوهش نیز از ۱۴ نفر مصاحبه به عمل آمد و از مصاحبه ۱۱ به بعد تکرار در داده‌های دریافتی مشاهده و در مصاحبه ۱۳ به اشباع رسید. برای اجرای پژوهش، پس از طراحی سوالات کلی و تدوین پروتکل مصاحبه، مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختارمند با صاحب نظران انجام می‌پذیرد. مصاحبه‌ها به صورت نیمه ساختار یافته با نمونه‌های آماری با هماهنگی و تعیین وقت قبلی انجام شد. پس از پایان هر مصاحبه، مصاحبه‌ها به صورت کامل بر روی کاغذ پیاده‌سازی و اقدام به کدگذاری اولیه داده‌ها خواهد شد تا مفاهیم اولیه استخراج شوند. پس از اتمام مصاحبه‌ها اقدام به مطالعه عمیق‌تر مبانی نظری و تحقیقات پیشین گردیده تا از ترکیب مفاهیم گذشته، تجربیات پژوهشگر و نظرات صاحب‌نظران به مراحل بعدی تجزیه و تحلیل داده‌ها اقدام شود. روایی یافته‌های پژوهش (مصاحبه‌ها) توسط مصاحبه‌شوندگان و سپس به وسیله در جریان قرار دادن اساتید در روند مصاحبه‌ها و نحوه کدگذاری و تجزیه و

باتوجه به مطالب ذکر شده و با توجه به اثرات گسترده ورزش و فعالیت بدنی، سرمایه گذاری در این زمینه می‌تواند منافع و فواید مثبت بی شمار اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و غیره را برای جوامع به دنبال داشته باشد (Kalashi, Hoseini, & Rajaei, 2016). لذا توسعه اقتصادی صنعت ورزش کشور می‌تواند در اقتصاد کل کشور سهم داشته باشد که این سهم می‌تواند با شناسایی عوامل تاثیرگذار و بهبود شرایط فعلی موجب افزایش در شاخص‌های کلان اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور شود و همچنین شناسایی این عوامل موجب افزایش حجم اقتصاد ورزش می‌گردد. از این رو توسعه اقتصاد ورزش به یک امر ضروری برای جوامع تبدیل گشته است. از طرفی ورزش در ایران همیشه به عنوان یکی از مباحث فرعی در اقتصاد مورد توجه قرار گرفته است؛ موضوعی که در کشورهای توسعه یافته یک رکن مهم اقتصادی، سیاسی و اجتماعی تلقی می‌شود. بنابراین از یک سو به دلیل پایین بودن سهم اقتصاد ورزش از اقتصاد ایران و از سوی دیگر با توجه به عدم شناسایی عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش در ایران و وجود خلاء تحقیقاتی در این زمینه لزوم انجام پژوهش درباره اقتصاد ورزش و چگونگی توسعه و گسترش حجم آن مهم و ضروری می‌باشد از این رو پژوهش حاضر به تحلیل تماتیک عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش در ایران می‌پردازد.

1. Tematic
2. Ramirez & Brennan

در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهایی که در نظر دو نفر هم مشابه هستند، با عنوان «توافق» و کدهای غیر مشابه با عنوان «عدم توافق» مشخص می‌شوند. سپس محقق به همراه این همکار پژوهش، تعداد سه مصاحبه را کدگذاری کرده و درصد توافق درون موضوعی که به عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد که مطابق این فرمول مقدار پایایی برابر با ۰/۸۳ بود (رضایی و صالحی پور، ۱۳۹۷).

$$\text{درصد توافق} = \frac{\text{تعداد توافقات} * 2}{\text{تعداد کل کدها}} * 100\%$$

جدول ۱. نتایج بررسی پایایی

ردیف	شماره مصاحبه	تعداد	تعداد توافق	تعداد عدم توافق	مجموع درصد
۱	۲	۱۳	۵	۲	۷۶
۲	۶	۱۵	۶	۲	۹۳
۳	۱۲	۱۰	۴	۱	۸۰
کل	-	۳۸	۱۵	۵	۸۳

تحلیل داده‌ها و همچنین استفاده از نقطه نظرات اساتید در اصلاح موارد لازم مورد تایید قرار گرفت. علاوه بر این در پژوهش حاضر، از روش توافق درون موضوعی برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام گرفته استفاده شده است. برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، از یک دانشجوی مقطع دکتری آمار درخواست شد تا به‌عنوان همکار پژوهش (کدگذار) در پژوهش مشارکت کند، آموزش‌ها و روش‌های لازم جهت کدگذاری مصاحبه‌ها به ایشان انتقال داده شد.

فرایند تبدیل مفاهیم به مؤلفه‌هاست. برای این کار، نظریه‌پرداز مفهومی از مجموعه مفاهیم مرحله کدگذاری باز را به عنوان مقوله، انتخاب می‌کند و طی فرآیندی سایر مفاهیم هم معنا را به آن مرتبط می‌سازد. این کدگذاری به این دلیل محوری قلمداد می‌شود که حول محور یک مقوله پژوهش صورت می‌گیرد (کوربین و اشتراوس، ۲۰۰۸).

بر این اساس پایایی آزمون نیز مورد تایید واقع شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل تماتیک استفاده شد. در این پژوهش از دو مرحله استفاده گردید. مرحله نخست شامل روش کدگذاری باز؛ برای مفهوم سازی داده‌ها و تحلیل اطلاعات، یکی از روش‌ها استفاده از کدگذاری باز است تا با استفاده از آن بتوان داده‌ها را در مقوله‌های مشخص دسته بندی کرد. در مرحله کدگذاری باز مفاهیم از عمق داده‌ها به سطح آورده می‌شوند. همچنین تحلیل‌گر به نحوه شکل‌دهی مقوله‌ها و ویژگی‌های آن‌ها می‌پردازد. در مرحله بعد فرایند کدگذاری محوری انجام شد. کدگذاری محوری،

یافته های پژوهش

یافته‌های توصیفی نمونه آماری در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. ویژگی‌های فردی مصاحبه‌شوندگان

رشته تحصیلی	سمت	درجه علمی	تحصیلات
اقتصاد	عضو هیئت علمی	دانشیار	دکتری تخصصی
اقتصاد	عضو هیئت علمی	دانشیار	دکتری تخصصی
اقتصاد	عضو هیئت علمی	استادیار	دکتری تخصصی
اقتصاد	عضو هیئت علمی	استادیار	دکتری تخصصی
اقتصاد	عضو هیئت علمی	استادیار	دکتری تخصصی
اقتصاد	عضو هیئت علمی	استادیار	دکتری تخصصی
اقتصاد	عضو هیئت علمی	استادیار	دکتری تخصصی
مدیریت ورزشی	عضو هیئت علمی	استادیار	دکتری تخصصی
مدیریت ورزشی	عضو هیئت علمی	دانشیار	دکتری تخصصی
مدیریت ورزشی	عضو هیئت علمی	دانشیار	دکتری تخصصی
مدیریت ورزشی	مدرس دانشگاه	-	دانشجوی دکتری تخصصی
مدیریت ورزشی	مدرس دانشگاه	-	دانشجوی دکتری تخصصی
اقتصاد	مدرس دانشگاه	-	دانشجوی دکتری تخصصی

نفر دارای مدرک تحصیلی مدیریت ورزشی و ۹ نفر دارای مدرک اقتصاد می‌باشند. در ادامه به بررسی یافته‌های استنباطی (کدبندی مصاحبه-ها) می‌پردازیم.

بر مبنای یافته‌های جدول فوق تعداد نمونه آماری شامل ۱۱ نفر دکتری تخصصی و ۳ نفر دانشجوی دکتری تخصصی بود که همگی دارای تسلط بر موضوع بودند. همچنین از این تعداد ۵

کدگذاری اولیه یک نمونه از مصاحبه‌ها:

جدول ۳. نمونه‌ای از کد گذاری اولیه مصاحبه‌ها

متن مصاحبه	کدگذاری اولیه مصاحبه‌ها
در رابطه با توسعه اقتصاد ورزش هر چقدر اقتصاد یک کشور قوی‌تر و بهتر عمل کند و روابط بین المللی بهتری با دیگر کشورها داشته باشد بهره وری و رشد اقتصادی آن کشور بیشتر می‌شود به تبع آن درآمد مردم نیز بیشتر می‌شود و از این طریق سهم بیشتری به بخش ورزش اختصاص پیدا خواهد کرد. به طور کلی برای توسعه اقتصاد ورزش باید زیر ساخت‌های مناسبی ایجاد کنیم و با گسترده‌سازی سالن‌ها و تجهیزات ورزشی تعداد افرادی که در ورزش شرکت می‌کنند را افزایش دهیم و از طرفی بتوانیم	متن مصاحبه استخراج کدهای اولیه (خام)
بهبود روابط بین الملل افزایش درآمد مردم سهم بیشتر ورزش از درآمدها زیر ساخت مناسب گسترش سالن‌ها و تجهیزات ورزشی افزایش تعداد افراد شرکت کننده در ورزش	

سهم ورزش را در زندگی مردم افزایش دهیم هرچقدر این سهم بیشتر باشد مردم تمایل بیشتری برای خرید وسایل ورزشی پیدا می‌کنند. دولت‌ها باید در حوزه ورزش هزینه کنند چراکه اگر دولت با برنامه‌ریزی مناسب برای نشاط شادی و ورزش مردم هزینه کند مسلمانان گرایش بیشتری به سمت فعالیت‌های ورزشی پیدا می‌کنند. از این رو مسئولین باید دیدگاهی کاربردی نسبت به ورزش کردن افراد داشته باشند و بتوانند شرایط مناسبی برای حضور بانوان در فعالیت‌های ورزشی اتخاذ نمایند.

افزایش سهم دولت در ورزش
خرید وسایل ورزشی
برنامه ریزی مناسب دولت
گرایش بیشتر مردم به فعالیت‌های ورزشی
دیدگاه کاربردی به ورزش
ایجاد شرایط مناسب برای حضور بانوان در ورزش

قسمتی از کدگذاری اولیه مصاحبه S₁

تقویت دیپلماسی بین المللی
افزایش سهم ورزش در مخارج خانوار
گسترش سالن‌های مجهز ورزشی
فراهم سازی امکانات و تجهیزات ورزشی
افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در رویدادهای ورزشی
افزایش سهم دولت (سرمایه گذاری عمرانی) در ورزش
افزایش تسهیلات دولت به بخش ورزش
افزایش خرید وسایل ورزشی
افزایش تقاضا برای خدمات ورزشی
افزایش سرانه ورزش
دیدگاه مسئولین نسبت به ورزش
دیدگاه مسئولین نسبت به حضور بانوان در ورزش

جدول ۴. نتایج کد بندی اطلاعات مستخرج از مصاحبه‌ها

مقوله	مفاهیم	کدگذاری باز
توسعه ورزش	فرهنگ ورزش	فرهنگ ورزش
		سواد ورزشی نقش رسانه در ترویج ورزش نقش آموزش و پرورش و آموزش عالی در ترویج ورزش
عوامل زیرساختی	عوامل زیرساختی	گسترش سالن‌های مجهز ورزشی توسعه فضاهای ورزشی در مناطق محروم فراهم سازی امکانات و تجهیزات ورزشی افزایش سرانه فضای ورزشی
		گسترده‌ی بازارهای ورزشی ایجاد کسب و کارهای جدید در ورزش افزایش تولید و صادرات کالاهای ورزشی
عوامل تجاری اقتصادی	تجارت	افزایش سهم ورزش در مخارج خانوار افزایش حجم بازار با تقاضای گسترده کوچک‌سازی اندازه دولت در زمینه ورزش
		برنامه‌های دراز مدت

افزایش سرانه ورزش	
برنامه‌های کوتاه مدت	افزایش تسهیلات دولت به بخش ورزش افزایش بودجه تربیت بدنی و ورزش افزایش سهم دولت (سرمایه گذاری عمرانی) در ورزش
تجاری سازی	خصوصی سازی در ورزش تبدیل نمودن ورزش به یک صنعت تجاری شدن ورزش تاسیس باشگاه‌های خصوصی
فعالیت‌های تجاری	واگذاری بنگاه‌های اقتصادی دولتی (باشگاه‌ها) به بخش خصوصی
فعالیت‌های بازاریابی	افزایش خرید وسایل ورزشی افزایش تقاضا برای خدمات ورزشی تحریک تقاضا جهت خرید کالا و خدمات ورزشی افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در رویدادهای ورزشی
فساد سیستمی و مدیریتی	ایجاد عدالت در ورزش شفافیت مالی در ورزش (هزینه و درآمد) ایجاد رویه‌های مشخص جهت مبارزه با فساد
الزامات حقوقی - حمایتی	معافیت‌های مالیاتی جهت حضور بخش خصوصی در ورزش ارائه بسته‌های تشویقی فردی و گروهی ایجاد تعامل میان نهادهای دولتی، اقتصادی و بخش خصوصی
مشوق‌ها	
فضای اقتصادی	ثبات فضای کسب و کار کنترل و ثبات قیمت‌ها به کارگیری بهینه منابع موجود
الزامات مدیریتی	بهبود شرایط تجارت بین الملل تقویت دیپلماسی بین المللی تحریم‌های بین المللی
روابط بین الملل	
نگرشی	دیدگاه مسئولین نسبت به ورزش دیدگاه مسئولین نسبت به حضور بانوان در ورزش نبود ورزش در اولویت برنامه‌ریزان و تدوین‌گران برنامه‌ها (دولت و مجلس)
میزبانی رویدادهای بین المللی	
کسب میزبانی	میزبانی مسابقات و رویدادهای ورزشی بین المللی جذب توریسم ورزشی برطرف نمودن موانع موجود در زمینه میزبانی رویدادهای بین المللی

صحیح ورزش کردن، آمادگی ذهنی و روانی برای ورزش کردن، رعایت اصول ورزش کردن، عادت به ورزش کردن، تربیت جسم، روش زیستن، روش‌های زندگی سالم، رشد اجتماع و سلامت جسم افراد جامعه را به سمت ورزش کردن سوق دهیم. هرچقدر سواد ورزشی افراد بیشتر باشد، گرایش به ورزش کردن نیز بیشتر خواهد شد. از طرفی می‌توانیم سواد ورزشی افراد جامعه را از طریق دانشکده‌های علوم ورزشی، رسانه‌ها و آموزش و پرورش افزایش دهیم. رسانه‌ها نقشی مؤثر در تغییر نگرش افراد جامعه نسبت به ورزش دارند و هرچه این نقش با توجه به ملاحظات چون شناخت نیازها، روش‌های مؤثر ارتباطی و رویکردهای روانشناختی صورت پذیرد، اثرگذارتر خواهند بود و گرایش مردم به سمت فعالیت‌های ورزشی بیشتر خواهد شد. از طرفی آموزش و پرورش می‌تواند در ترویج و توسعه ورزش نقش موثری داشته باشد که این امر می‌تواند از طریق به‌کارگیری برنامه‌های ورزشی برای دانش آموزان و تاکید بر نقش ورزش در بهبود و سلامتی افراد و همچنین تنوع در برنامه‌های ورزشی برای افراد جامعه صورت پذیرد و در نهایت این امر موجب توسعه اقتصاد ورزش جامعه می‌شود. Deniz and Yenal (2013))، اعتقاد دارند که برای توسعه ورزش بایستی بین صنعت ورزش و مدارس ارتباط تنگاتنگی وجود داشته باشد.

یکی دیگر از بخش‌های توسعه ورزش عوامل زیر ساختی است. دولت‌ها باید برای گسترش سالن‌های ورزشی و دسترسی بیشتر مردم به سالن‌ها و امکانات ورزشی برنامه‌ریزی و راهبرد مناسب داشته باشند؛ هرچقدر تعداد سالن‌های ورزشی، تجهیزات و امکانات ورزشی بیشتر باشد، تعداد

بر اساس نتایج جدول شماره ۴ عوامل مختلفی بر توسعه اقتصاد ورزش تاثیر گذار هستند. این عوامل در قالب ۶ مقوله اصلی دسته بندی شدند. مقوله‌ها شامل: توسعه ورزش، عوامل تجاری اقتصادی، فعالیت‌های تجاری، الزامات حقوقی-حمایتی، الزامات مدیریتی و میزبانی رویدادهای بین‌المللی می‌شوند. که این ۶ مورد خود شامل ۱۳ مفهوم و ۴۵ عامل یا کد باز هستند. در مجموع تعداد کدها، مقوله‌ها و مفاهیم مجموعاً به تعداد ۶۴ مورد است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش تحلیل تماتیک عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش ایران بود. بر اساس نتایج به‌دست آمده از مصاحبه‌های عمیق و مقوله‌بندی آن‌ها، توسعه ورزش، عوامل تجاری اقتصادی، فعالیت‌های تجاری، الزامات حقوقی-حمایتی، الزامات مدیریتی و میزبانی رویدادهای بین‌المللی به عنوان شش مقوله مؤثر در توسعه اقتصاد ورزش ایران شناسایی و استخراج گردید. یکی از عوامل مؤثر بر توسعه اقتصاد ورزش توسعه ورزش است. توسعه ورزش به سیاست‌ها، فرآیندها و اقداماتی گفته می‌شود که از ترکیب آن‌ها تلاش می‌شود فرصت‌ها و تجارب ورزشی برای همه افراد جامعه بوجود آید (Ramezani, Nejad, Haghbari, Eydi, Reyhani, & Asgari, 2015). بر مبنای یافته‌های تحقیق توسعه ورزش، خود از طریق فرهنگ ورزش و عوامل زیر ساختی باعث توسعه اقتصاد ورزش می‌شود. در بخش فرهنگ ورزش راهبردها باید تبیین و سپس اجرایی شود تا موفقیت در عرصه‌های فرهنگی ورزشی صورت گیرد. می‌توانیم با تغییر نگرش مردم نسبت به ورزش و با آگاه‌سازی مردم از فواید آن از جمله شیوه

آمدن کسب و کار در بخش ورزش رونق اقتصادی نیز شکل می‌گیرد و مردم می‌توانند از طریق ورزش درآمدزایی کنند و همچنین با تولید و صادرات کالاهای ورزشی می‌توان صنعت ورزش را گسترش و بازارهای ورزشی را رونق بخشید؛ به‌گونه‌ای که تجارت کالاهای ورزشی به یکی از تجارت‌های پرسود برای جوامع مختلف تبدیل شده است. هرچقدر تجارت و تولید و صادرات کالاهای ورزشی بیشتر شود مسلمانان اقتصاد ورزش نیز گسترش پیدا خواهد کرد. در برنامه‌های دراز مدت باید به مشارکت بیشتر مردم در بخش ورزش تمرکز شود؛ هرچقدر مردم در فعالیت‌های ورزشی بیشتر شرکت کنند، هزینه بیشتری برای ورزش خواهند کرد و این امر باعث افزایش سهم ورزش در مخارج خانوار می‌شود. از این طریق مردم با پرداختن به فعالیت‌های ورزشی، خرید وسایل و لباس‌های ورزشی و تقاضا برای وسایل و تجهیزات ورزشی باعث افزایش حجم بازار می‌شوند. این تقاضای گسترده برای خرید وسایل ورزشی حجم بازار را افزایش و تقاضا برای استفاده از سالن‌های ورزشی را بیشتر می‌کند. لذا هرچقدر بتوانیم اندازه دولت در زمینه ورزش را کوچک کنیم و با جذب سرمایه خصوصی سازی در ورزش را افزایش دهیم و با همکاری بخش خصوصی سالن‌های ورزشی را گسترش و امکانات و تجهیزات ورزشی بیشتری در اختیار مردم قرار دهیم. میزان مشارکت مردم در فعالیت‌های ورزشی نیز افزایش پیدا خواهد کرد. در نهایت باید اینگونه نتیجه گرفت که هرچقدر فضای ورزشی برای ورزش کردن بیشتر باشد تقاضای مردم برای ورزش کردن و خرید وسایل ورزشی

مشارکت مردم در ورزش نیز افزایش پیدا خواهد کرد و از طرفی با گسترش فضاهای ورزشی در کشور و به‌ویژه افزایش فضای ورزشی در مناطق محروم می‌توانیم سرانه فضای ورزشی را افزایش دهیم و بتوانیم توازنی بین مناطق مختلف برای دسترسی و استفاده از فضاها، امکانات و تجهیزات ورزشی ایجاد کنیم و با برنامه‌ریزی مناسب زمینه بروز خلاقیت آن‌ها را مهیا کنیم. در واقع هرچقدر سرانه فضای ورزشی افراد گسترش پیدا کند، تمایل به شرکت در فعالیت‌های ورزشی بیشتر و در نتیجه سهم هزینه‌های ورزش در سبد خانوار نیز افزایش پیدا خواهد کرد و تمایل به پرداخت هزینه برای فعالیت‌های ورزشی نیز بیشتر می‌شود که از این طریق رونق اقتصادی شکل می‌گیرد و اقتصاد ورزش توسعه پیدا خواهد کرد.

یکی دیگر از عوامل موثر در توسعه اقتصاد ورزش کشور عوامل تجاری اقتصادی می‌باشد. بر اساس یافته‌های پژوهش چندین عامل در این بخش بر توسعه اقتصاد ورزش موثر است این عوامل شامل: تجارت، برنامه‌های دراز مدت و برنامه‌های کوتاه مدت است. در این راستا باید بیان کرد ورزش به تجارتی بزرگ و صنعتی پویا بدل شده است و شرکت‌های تجاری بزرگ نیز به شدت به ورزش توجه نشان داده‌اند، به‌گونه‌ای که بر گسترده‌گی بازارهای ورزشی و افزایش سهم بازار در بخش ورزش تاکید بسیار دارند. هر چقدر ورزش بتواند سهم بیشتری از بازار را در اختیار بگیرد می‌تواند مشتری بیشتر و در نتیجه هزینه برای ورزش را افزایش دهد و همچنین با افزایش سهم ورزش در بازار می‌توان کسب و کارهای جدیدی را در حوزه ورزش ایجاد کرد. با به‌وجود

ارزش افزوده نقش دارند (Khorshidi & Shahbazi, 2010) (خورشیدی و شهبازی، ۱۳۸۹). در حال حاضر صنعت ورزش به طور مستقیم و غیرمستقیم در توسعه کشورهای دنیا نقش دارد و تاثیرات اقتصادی و اجتماعی زیادی در جوامع دارد با وارد کردن بخش خصوصی به این صنعت (کاهش نقش مستقیم دولت در فعالیتها) می‌توانیم با جذب سرمایه از طریق حامیان مالی و تاسیس باشگاه‌های خصوصی و واگذار کردن باشگاه‌ها به بخش خصوصی سهم ورزش را در بخش اقتصاد افزایش دهیم. در ورزش منظور از خصوصی سازی ایجاد شرایط لازم در جهت تعمیم و گسترش تربیت بدنی و ورزش در کشور با استفاده از سرمایه گذاری‌های بخش خصوصی است. از آنجا که سهم ورزش ایران از تولید ناخالص داخلی به مراتب پایین تر از کشورهای توسعه یافته است می‌توانیم با خصوصی سازی و افزایش مشارکت مردم در فعالیت‌های ورزشی و تجاری کردن ورزش سهم ورزش را در بخش اقتصاد افزایش داد و باعث توسعه اقتصاد ورزش شویم. در این رابطه رضایی و همکاران (۱۳۹۴)، عنوان کردند که مقدمه خصوصی سازی در ایران، اصلاح ساختار و سپس تجاری سازی است (Rezaei, 2015).

یکی دیگر از بخش‌های فعالیت‌های تجاری شامل فعالیت‌های بازاریابی می‌شود. این فعالیت‌ها از طریق افزایش خرید وسایل ورزشی و تقاضا برای خرید کالاها و خدمات ورزشی افزایش پیدا می‌کنند از طرفی تاسیس دانشکده‌های ورزش، بالا رفتن سطح حوزه‌های رسمی در ورزش، تاسیس وزارت ورزش، تاسیس سیستم‌های اداری ورزشی و ایجاد نظارت بر روی فعالیت‌های ورزشی باعث بالا رفتن سطح علمی مردم از

بیشتر می‌شود. در نتیجه اقتصاد ورزش نیز توسعه پیدا می‌کند. بر این اساس کلاشی و همکاران (۱۳۹۵)، معتقدند مخارج ورزشی دولت و خانوار، اثری مثبت و معنادار بر تولید ناخالص داخلی دارد (Kalashi et al., 2016). برنامه‌های کوتاه مدت نیز می‌تواند با افزایش بودجه تربیت بدنی و ورزش برای ساخت سالن‌ها، استادیوم‌ها و گسترش فضاهای ورزشی مشارکت عمومی افراد جامعه در ورزش را افزایش دهد. مسلماً هرچقدر بودجه اختصاص یافته به بخش ورزش بیشتر باشد، سالن‌های ورزشی، وسایل و تجهیزات ورزشی عمومی به صورت عادلانه‌ای در اختیار همگان قرار می‌گیرد. از طرفی دولت می‌تواند با سرمایه گذاری‌های عمرانی یا همان اعتباراتی که شهرداری‌ها به بخش ورزش می‌دهد در حوزه ورزش مشارکت بیشتر مردم را به همراه داشته باشد. این سرمایه گذاری علاوه بر حضور مردم در فعالیت‌های ورزشی باعث سلامتی و نشاط آنان برای گذراندن اوقات فراغت سالم خواهد شد. بنابراین مردم با اطلاع از فواید فعالیت‌های ورزشی هزینه بیشتری برای ورزش خواهند کرد.

همچنین فعالیت‌های تجاری یکی دیگر از عواملی است که باعث توسعه اقتصاد ورزش می‌شود. در بخش فعالیت‌های تجاری چندین عامل بر توسعه اقتصاد ورزش موثر است. ورزش به‌عنوان یک عنصر مهم اقتصادی در تولید و مصرف کالاها و خدمات ورزشی و توسعه‌ی اقتصادی جوامع مختلف نقش اساسی دارد. همچنین از ورزش به علت درآمدزایی به عنوان یک صنعت یاد می‌شود این صنعت به مجموعه فعالیت‌های مرتبط با تولید و بازاریابی کالا و خدمات ورزشی گفته می‌شود که در ارتقای

بخش ورزش شده که این امر باعث شده مردم هزینه بیشتری بر روی سلامتی، نشاط و پویایی و خرید کالاهای ورزشی داشته باشند؛ و از طرفی هرچقدر سطح آگاهی مردم از ورزش و فواید آن بالا باشد در نتیجه بیشتر برای ورزش و خدمات ورزشی هزینه می‌کنند و بیشتر در رویدادهای ورزشی شرکت خواهند کرد و وقت بیشتری را برای فعالیت‌های ورزشی سپری می‌کنند. در نتیجه تقاضا برای خرید کالاهای ورزشی بیشتر می‌شود و کارخانه‌های بیشتری وارد حوزه ورزش می‌شوند که با این وجود حجم اقتصاد ورزش نیز افزایش پیدا خواهد کرد.

یکی دیگر از عوامل موثر در توسعه اقتصاد ورزش الزامات حقوقی و حمایتی می‌باشد. الزامات حقوقی - حمایتی خود شامل فساد سیستمی و مدیریتی و مشوق‌ها می‌باشد. در بخش فساد سیستمی و مدیریتی باید به عواملی که باعث فساد در بخش ورزش می‌شوند توجه کنیم و بتوانیم با ایجاد عدالت در ورزش و توزیع عادلانه بودجه از فساد جلوگیری کنیم توجه به اجرای عدالت در سطوح ورزشی نقشی بالاتر از مادیات و فراتر از دیگر امکانات است. بی تردید از بهترین و والاترین ایجاد انگیزه جهت تلاش ورزشکاران، مسئولان، مدیران و مربیان و قهرمانان برای تعالی و پیشرفت و رسیدن به حق خویش بر مبنای قابلیت و لیاقت کاردانی و کوشش آنان است. از طرفی توزیع عادلانه امکانات و اعتبارات می‌تواند از مهمترین عنصر توسعه برای همه رشته‌های ورزشی باشد. یکی دیگر از بخش‌های جلوگیری از فساد شفاف سازی در ورزش است، هرچقدر شفافیت مالی در بخش ورزش بیشتر باشد و میزان هزینه‌ها و

درآمدها به‌طور شفاف مشخص باشد فساد در حوزه ورزش کمتر است. فساد و عدم شفافیت اقتصادی، یکی از مهم‌ترین آسیب‌هایی است که یک جامعه را تهدید می‌کند. این عدم شفافیت در سایر حوزه‌ها نیز می‌تواند آسیب‌زا باشد. به عنوان مثال، شفاف نبودن قراردادهای در عرصه ورزشی یا عدم پرداخت مالیات توسط ورزشکاران نیز آسیب‌هایی در پی دارد که فقط عرصه ورزشی را در بر نخواهد گرفت بلکه می‌تواند همه پیکره اقتصاد را تحت تأثیر قرار دهد. از سوی دیگر باید اشاره کرد که رابطه فساد و شفافیت، رابطه‌ای معکوس است؛ بدین معنی که با افزایش شفافیت، فساد نیز کاهش پیدا می‌کند و بالعکس. یکی از ویژگی‌های کشورهای توسعه‌یافته نیز کاهش فساد و افزایش شفافیت در همه عرصه‌ها مخصوصاً در حوزه‌های ورزشی است. از طرفی برای مبارزه با فساد باید رویه‌های مشخص و کاربردی مد نظر داشته باشیم داشتن برنامه و رویه مناسب برای مبارزه با فساد و ایجاد عدالت در بخش ورزش باعث توسعه ورزش و توسعه اقتصاد ورزش خواهد شد. با شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی در ورزش می‌توان در گسترش و توسعه اقتصادی صنعت ورزش موفق بود (Afshari, 2015).

یکی دیگر از بخش‌های الزامات حقوقی و حمایتی مشوق‌ها هستند مشوق‌ها می‌توانند در تسریع حضور افراد و بویژه بانوان در بخش ورزش کمک کننده باشند، در بخش مشوق‌ها می‌توانیم با معافیت‌های مالیاتی برای حضور بخش خصوصی در ورزش بستر لازم را فراهم کنیم و اینکه بخش خصوصی بتواند با ایجاد

بخش ورزش شده که این امر باعث شده مردم هزینه بیشتری بر روی سلامتی، نشاط و پویایی و خرید کالاهای ورزشی داشته باشند؛ و از طرفی هرچقدر سطح آگاهی مردم از ورزش و فواید آن بالا باشد در نتیجه بیشتر برای ورزش و خدمات ورزشی هزینه می‌کنند و بیشتر در رویدادهای ورزشی شرکت خواهند کرد و وقت بیشتری را برای فعالیت‌های ورزشی سپری می‌کنند. در نتیجه تقاضا برای خرید کالاهای ورزشی بیشتر می‌شود و کارخانه‌های بیشتری وارد حوزه ورزش می‌شوند که با این وجود حجم اقتصاد ورزش نیز افزایش پیدا خواهد کرد.

یکی دیگر از عوامل موثر در توسعه اقتصاد ورزش الزامات حقوقی و حمایتی می‌باشد. الزامات حقوقی - حمایتی خود شامل فساد سیستمی و مدیریتی و مشوق‌ها می‌باشد. در بخش فساد سیستمی و مدیریتی باید به عواملی که باعث فساد در بخش ورزش می‌شوند توجه کنیم و بتوانیم با ایجاد عدالت در ورزش و توزیع عادلانه بودجه از فساد جلوگیری کنیم توجه به اجرای عدالت در سطوح ورزشی نقشی بالاتر از مادیات و فراتر از دیگر امکانات است. بی تردید از بهترین و والاترین ایجاد انگیزه جهت تلاش ورزشکاران، مسئولان، مدیران و مربیان و قهرمانان برای تعالی و پیشرفت و رسیدن به حق خویش بر مبنای قابلیت و لیاقت کاردانی و کوشش آنان است. از طرفی توزیع عادلانه امکانات و اعتبارات می‌تواند از مهمترین عنصر توسعه برای همه رشته‌های ورزشی باشد. یکی دیگر از بخش‌های جلوگیری از فساد شفاف سازی در ورزش است، هرچقدر شفافیت مالی در بخش ورزش بیشتر باشد و میزان هزینه‌ها و

داشته باشیم چرا که کنترل قیمت‌ها می‌تواند از تورم جلوگیری کند و هرچقدر که ثبات در قیمت‌ها وجود داشته باشد تورم کمتر و در نتیجه رونق اقتصادی در بخش کالاها و خدمات ورزشی صورت می‌گیرد و باعث توسعه در بخش اقتصاد می‌شود. از طرفی استفاده درست و مناسب از منابع در دسترس می‌تواند به توزیع مناسب منابع و بهینه‌دستی در تخصیص منابع موجود در بخش ورزش شود که این امر در افزایش حجم اقتصاد ورزش تاثیر گذار است. یکی دیگر از بخش‌های الزامات مدیریتی روابط بین الملل است. روابط بین الملل به‌عنوان یکی از بین رشته‌ای‌ها از ظرفیت بالایی برای طرح و مطالعه در این زمینه برخوردار است. امروزه بنابر اهمیت و تاثیرگذاری شگرف ورزش بر جوامع انسانی و افزایش علاقه مردم به رقابت‌های جذاب و حساس ورزشی، انتظارات از محققین روابط بین الملل برای توجه بیشتر به کارکردهای ورزش در روابط بین الملل در سطوح مختلف افزایش می‌یابد (Zargar, 2015). از طرفی روابط بین الملل می‌تواند با هدف درک مسائلی همچون جهانی شدن، کشور مستقل، امنیت بین المللی، پایداری زیست محیطی، گسترش ملی‌گرایی، توسعه اقتصادی مطرح شود در بخش توسعه اقتصادی باید به تجارت‌های بین المللی توجه کنیم؛ حقیقتاً تجارت بین المللی همان روابط تجارتي یعنی صادرات و واردات کالاها و خدمات بین کشورهای مختلف جهان است و با تقویت دیپلماسی بین المللی می‌توانیم این واردات و صادرات را بهبود بخشیم. دیپلماسی در واقع همان ارتباطاتی است که سایر کشورها برای تبادل اطلاعات، کالا و خدمات و سایر موارد با همدیگر برقرار می‌کنند.

بستر مناسب و مطمئن برای سرمایه‌گذاری اسپانسرها بخش عمده‌ای از سرمایه‌گذاری‌های شان را روی تجهیزات ورزشی، سرمایه‌گذاری روی زمین‌های ورزشی و تاسیس استادیوم‌ها انجام دهد. لذا با حضور بیشتر مردم در حوزه ورزش و تعامل بین بخش خصوصی و نهادهای دولتی و اقتصادی درآمذزایی در بخش ورزش افزایش پیدا کرده و اشتغال ایجاد می‌شود. بنابراین، اگر ورود بخش خصوصی در ورزش بر اساس برنامه‌های راهبردی و به‌صورت درست و مناسب انجام شود، می‌تواند ظرفیت‌ها و قابلیت‌های حوزه ورزش را افزایش دهد، باعث تحول و بهره‌وری بهتر و در نهایت رشد و توسعه بیشتر آن شود (Khosravi Zadeh, Bahrami, & Haghdamadi, 2014).

از دیگر عوامل موثر در توسعه اقتصاد ورزش الزامات مدیریتی است. الزامات مدیریتی یعنی به‌کارگیری مفاهیم و استراتژی‌های مدیریتی و داشتن برنامه‌ریزی مناسب در بخش ورزش برای ترویج آن و دسترسی آسان به تجهیزات و وسایل ورزشی برای استفاده عموم مردم است. بر اساس یافته‌های پژوهش الزامات مدیریتی در دو بخش فضای اقتصادی و روابط بین الملل بر توسعه اقتصاد ورزش تاثیر گذار است. در بخش فضای اقتصادی باید فضای مناسب برای کسب و کار از طریق ورزش را توسعه دهیم کل فضای سرمایه‌گذاری به فضای کسب و کار باز می‌گردد و اگر در کسب و کار بی ثباتی وجود دارد نمی‌توان انتظار داشت سرمایه‌گذاری صورت گیرد. هرچقدر ثبات در فضای کسب و کار وجود داشته باشد سرمایه‌گذاری نیز افزایش پیدا می‌کند و از طرفی باید علاوه بر ثبات در فضای کسب و کار به ثبات و کنترل قیمت‌ها نیز توجه

سرمایه انسانی و اجتماعی هم اثر می‌گذارد (Rostamzadeh et al., 2014).

بنابراین باید نگرش مردم نسبت به ورزش را تغییر دهیم این تغییر باید به گونه‌ای باشد که سبک زندگی را تغییر داده و گرایش به ورزش را افزایش دهد و اینکه دیدگاه مسئولین نسبت به ورزش باید دیدگاه مثبت و دارای برنامه‌های بلند مدت برای ارتقای سطح سلامت باشد این دیدگاه‌ها باید به گونه‌ای باشد که قوانین و مقررات دست و پا گیر را برای حضور بانوان در ورزش رفع کند و امکانات و تجهیزات، استادیوم‌ها و سالن‌های ورزشی مناسب برای حضور بانوان را مد نظر داشته باشند. یکی دیگر از مواردی که باید به آن توجه شود قرار دادن ورزش در اولویت برنامه ریزان و مسئولان است و این‌که مردم را از فواید و اثرات مثبت آن برای شرکت بیشتر در رویدادهای ورزشی آگاه سازند مجلس و دولت همواره باید با اولویت قرار دادن ورزش در برنامه‌های خود به توسعه و گسترش ورزش در جامعه کمک کنند و اینکه بتوانند با برنامه‌ریزی کاربردی و اختصاص دادن بودجه مناسب برای بخش ورزش برای توسعه و گسترش آن اقدام کنند.

یکی دیگر از بخش‌های میزبانی رویدادهای بین المللی کسب میزبانی است. کشورهای مختلف همواره به دنبال کسب میزبانی رویدادهای ورزشی بین المللی مهم هستند چرا که کشورها از طریق میزبانی به دنبال نشان دادن قدرت نظامی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و از همه مهم‌تر اقتصادی خود هستند تا بتوانند وجهه مثبتی از خود در جهان و منطقه نشان دهند. کشورها باید بتوانند موانع کسب میزبانی را رفع

کشورها به منظور رشد اقتصادی و مقابله با انزوا و خطر تحریم به دنبال راه‌هایی برای گسترش و ادامه روابط با کشورهای جهان هستند (Goodarzi, Asadi, Khabiri, & Dostadi, 2012). لذا هرچقدر بتوانیم رابطه بهتری با سایر کشورها داشته باشیم و تحریم‌های بین المللی را کمتر کنیم واردات و صادرات در حوزه ورزش بهبود پیدا می‌کند تقاضا برای کالاهای ورزشی بیشتر و در نتیجه درآمد زایی در این حوزه افزایش پیدا می‌کند و اقتصاد ورزش نیز توسعه پیدا خواهد کرد.

از دیگر عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش میزبانی رویدادهای بین المللی است که یک عامل مهم و اساسی در توسعه اقتصاد ورزش است. کشورهای مختلف دنیا متناسب با توانایی که در بخش‌های گوناگون دارند؛ همواره به دنبال کسب میزبانی رویدادهای ورزشی هستند و در طول سال سعی می‌کنند که از تمامی ظرفیت‌های موجود خود بهره‌مند شوند تا ضمن معرفی ویژگی‌های گردشگری، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بتوانند بهترین میزبانی ممکن را از گردشگران داخلی و خارجی در عرصه ورزش داشته باشند چراکه این‌گونه اقتصادی پویاتر و موفق تر خواهند داشت. با توجه به یافته‌های تحقیق روابط بین الملل خود در دو بخش نگرشی و کسب میزبانی می‌تواند در توسعه اقتصاد ورزش موثر باشد. وجود نگرش مثبت در جوامع پیشرفته نسبت به ورزش، سبب سرمایه‌گذاری در امر ورزش به منظور بالا بردن سطح سلامت و تندرستی و تأثیر بر افزایش سطح بهره‌وری در تولید می‌شود و همچنین بر

توسعه‌ی اقتصادی جوامع مختلف نقش اساسی دارد. از این رو توجه به مقولات اقتصادی ورزش می‌تواند در توسعه اقتصاد مفید و موثر باشد. بنابراین تمامی موارد ذکر شده این پژوهش با بررسی عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش به انجام رسید و می‌توان گفت که این پژوهش می‌تواند راهگشای عدم شناخت عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش باشد و به عنوان الگویی برای پیگیری مطالبات اقتصادی از ورزش به کار گرفته شود. لذا این پژوهش دیدگاه نو و جدیدی را در اقتصاد ورزشی به نمایش گذاشته است که تا به حال توجه کمی به آن شده بود.

منابع

- Afshari, M. (2015). The Analysis of the Effect of Effective Management of Enthusiasm, Resistance Economics and Exercise Development in the Economic Development of Iran's Sports Industry. *Urmia University, Faculty of Physical Education and Sport Sciences*, 90-120. .
- Brown, M., & Nagel, M. (2002). *The Size of the Sport Industry in the United States: Understanding* (Ed); 10 European Sport Management Congress: Future of Sport Management Proceeding. *Firenze: Italy: E AS*, 20-67.
- Deniz, S., & Yenel, F. (2013). *The Structural Analysis of Physical Education and Sports*

کنند. از جمله این موانع می‌توان به قوانین بین المللی، تحریم‌های سیاسی و نبود زیر ساخت-های مناسب برای کسب میزبانی اقدام کنند. یکی از مهم‌ترین فواید کسب میزبانی رویدادهای ورزشی جذب توریسم ورزشی است. جذب توریسم خود باعث اشتغال زایی، کار آفرینی و درآمد زایی بیشتر و در نتیجه موجب رشد سریع و رونق بازار می‌گردد. فواید کوتاه مدت و مستقیم حضور گردشگران ورزشی در کشور میزبان را پول، ثروت و ایجاد فرصت‌های شغلی و فواید بلند مدت و غیرمستقیم این امر، رشد و توسعه زیرساخت‌های صنعتی و اقتصادی کشورها است که این امر به‌طور کلی در توسعه اقتصاد ورزش کشور موثر است.

بر مبنای یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود در راستای توسعه اقتصاد ورزش به موارد ذیل توجه گردد:

ابتدا پیشنهاد می‌شود با افزایش آموزش در زمینه اقتصاد ورزش، می‌توانیم آگاهی مردم رو برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی و هزینه برای ورزش کردن افزایش دهیم. از این طریق می‌توان حجم اقتصاد ورزش را توسعه داد. همچنین پیشنهاد می‌شود در راستای توسعه اقتصاد ورزش به ایجاد رشته‌ی اقتصاد ورزش در دانشگاه‌ها تاکید شود. از این طریق متخصصان این حوزه بیشتر خواهند شد و کیفیت روند پرداختن به جنبه اقتصادی ورزش بالاتر خواهد رفت. علاوه بر این می‌توان با تغییر در سبک زندگی مردم برای ورزش کردن و گرایش آنان برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی موجب توسعه اقتصاد ورزش شد. در نهایت باید گفت ورزش به‌عنوان یک عنصر مهم اقتصادی در تولید و مصرف کالاها و خدمات ورزشی و

- Thesis, Allameh Tabataba'i University, Faculty of Physical Education and Sport Sciences*, 70-95.
- Khodadad Kashi, F., & Karimnia, E. (2016). Investigating the Impact of Economic and Social Factors on the Sporting Success of Nations in the Olympic Games (1996-2012). *Quarterly Journal of Economic Modeling Research*, 22, 44-67.
 - Khorshidi, A., & Shahbazi, M. (2010). The study of the relationship between sport and economics. *the Office of Cultural Studies of the Islamic Consultative Assembly*.
 - Khosravi Zadeh, E., Bahrami, A., & Haghdamadi, A. (2014). Barriers to investment and private sector participation in sports in Markazi province. *Sports Management Studies*, 6(24), 207-222.
 - Malek-Akhlagh, E., Hosseini, S. S., Seddigh, S., & Ashkani, A. (2013). Sport economy or economic sport. *International Journal of Sport Studies*, 3(3), 299-307.
 - Mohammadi, F. (2018). Designing a Strategic Empowerment Model for Improving Export Performance with a Global Class Approach in the Economic Development of Iran's Sports Industry. *Mazandaran University, Faculty of Physical Education and Sport Science*, 5-15.
 - System in The Turkish Republic of Northern Cyprus. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 89, 772-780.
 - Goodarzi, M., Asadi, H., Khabiri, M., & Dostadi, M. (2012). Politics and Sports. *First Edition, Qulam Wave Publications*, 23-29.
 - Haan, M., Koning, R., & Witteloostuijn, A. v. (2000). *Market forces in European football*. Retrieved from
 - Jalali, S. (2017). Explaining the Indices of Resistance Economics in Sport and Its Impact on the Development of Sport Economics, Master's Thesis. *Allameh Tabataba'i University, Faculty of Physical Education and Sport Sciences*, 70-90.
 - Javid, M., Assadi, H., Goodarzi, M., & Mohamadi Torkamani, A. (2013). The Role of the Internet and New Medias in Sport Tourism Marketing. *Applied Research pf Sport Management and Biology*, 1(3), 43-49.
 - Kalashi, M., Hoseini, S. E., & Rajaei, M. H. (2016). The Effect of Government and Households Sports Expenditure to Gross Domestic Product in Iran. *Sport Management Studies*, 3(83), 165-182.
 - Khazae, A. (2017). Identifying the Challenges of Implementing Resistance Economics in Exercise Development with Emphasis on the Supreme Leader's Guidelines. *Master's*

- A Review. *Business and Economic Research Ltd (BERL)*.
- Wu, Y. (2012). Trends and Prospects in China's Research and Development Sector. *Australian Economic Review*, 45(4), 467-474.
 - Yousefi, B., Hassani, A., & Del-Anghizan, S. (2008). Principles of Economics and Sport Economics. *First Edition, Kermanshah, Razi University*, 17-18.
 - Zargar, A. (2015). Sports and International Relations: Conceptual and Theoretical Aspects. *Journal of Political Science*, 31(11), 7-48.
 - Ramezani Nejad, R., Haghbari, K., Eydi, H., Reyhani, M., & Asgari, B. (2015). Elite Sports Management: Experience in Successful Countries. *First Printing, Amol, North Paydar Publications*, 37-63.
 - Ramezani, R. (2008). Economics and Investment in Sport: Soccer Case Study. *Physical Education Organization*, 212-237.
 - Rezaei, S. (2015). Designing effective mechanisms for commercialization of Iranian soccer clubs. *two research papers on sport management and motor behavior*, 5(9), 119-130.
 - Rostanzadeh, P., Sadeghi, H., Assari, A., & Yavari, K. (2014). The Effect of Government Investment in Sport on Economic Growth in Iran. *Economic Research*, 14(4), 177-210.
 - Sanderson, K., Harris, F., Russel, S., & Chase, S. (2000). The economic benefit of sport:

Thematic Analysis of Factors Affecting the Development of Iran's Sport Economy

Mohammadi Askarabadi Masoud.¹, Eydi Hossein.^{2*}, Abbasi Homayoun.³

Received: March 06, 2019

Accepted: June 24, 2019

Abstract

Objective: The purpose of this research was to analyze the factors influencing the development of Iran's sports industry.

Methodology: The method of qualitative research was thematic analysis. The statistical population of the study is experts (experts, experts and experts in economics and sports management) in the field of sport economics. Sampling was purposeful. The research tool was interviewed. Which was made up of 14 people. The validity of the research tool (interview) was evaluated by interviewees and then by specialist professors. For internal consistency, reliability was used to measure reliability, with a reliability of 0.83. For analyzing the data, the method of analytic analysis was used.

Results: Based on the findings of the semi-structured interviews, various factors affect the development of the sporting economy. These factors were classified into six main categories. Categories include: sports development, business-economic factors, business activities, legal-supportive requirements, management requirements, and hosting international events. These 6 items include 13 concepts and 45 agents or open source.

Conclusion: Based on the findings of this research, we conclude that for the development of the Iranian sports industry, we should focus on the extraction categories of this research, in which case we can have dynamic economic activity.

Keywords: Economic Development, Sports Development, Sports Culture

1. Ph.D Student of sport management at Razi University, Kermanshah, Iran
2. Assistant professor of sport management at Razi University, Kermanshah, Iran
3. Assistant professor of sport management at Razi University, Kermanshah, Iran

* Corresponding author's e-mail address: eydihossein@gmail.com